nederlandse Jagers vereniging

Verantwoord beheren en benutten

jagersvereniging.nl

Burgh-Haamstede; 1 mei 2018

Betreft: reactie Concept Kadernota Natuurwetgeving

Geachte college,

De Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging en Nederlandse Organisatie voor jacht en Grondbeheer, (de vertegenwoordigende organisaties namens de jagers in Zeeland) hebben de "Concept Kadernota Natuurwetgeving" ter beoordeling voorgelegd gekregen. Onze opmerkingen brengen wij bij deze onder uw aandacht.

Algemene opmerkingen

Ondanks eerdere toezegging van de Gedeputeerde is het jammer dat wij niet van het begin af aan bij de opstelling van deze kadernota betrokken zijn. We constateren dat er voor een onlogische opbouw gekozen is. Dit maakt de nota moeilijk om te lezen en het wordt onmogelijk om de samenhang in alle gevallen goed te kunnen beoordelen.

De keuzes die worden voorgelegd zijn verre van volledig en vaak sturend.

Belangrijke aspecten zoals het inventariseren (i.c. tellingen) en de keuze die daarvoor wordt gemaakt om deze te laten uitvoeren door bijvoorbeeld SOVON of te kiezen voor landelijke telprotocollen (en welke soorten), uitgevoerd door de WBE's en TBO's, komen niet voor.

Wij zijn van mening dat de uitgangspunten voor het beheer van soorten in heel Zeeland eenduidig dienen te zijn. Geen deelgebieden met uitzonderingen of sterk afwijkend beheer. Alle bij het beheer betrokken partijen, stellen het faunabeheerplan op. Dit is de uitwerking van het provinciale faunabeleid. Het lijkt ons vanzelfsprekend dat er vanuit de provincie dan ook een kader gecreëerd wordt zodat partijen gezamenlijk verantwoordelijk worden gemaakt voor de uitvoering van dat Faunabeheerplan.

Definities die nog geen onderdeel van de Nota uitmaken zijn wel degelijk belangrijk. Wij gaan er van uit dat definities aansluiten op landelijke Wet en regelgeving dien aangaande zodat dit een eensluidend en helder kader biedt.

Onduidelijk is de reikwijdte van bepaalde keuzes. Wat wordt beoogd en wat zijn de consequenties. Zonder dat inzicht vinden wij het ongewenst om bijvoorbeeld boven wettelijke bepalingen aangaande Natura2000 gebieden op te nemen.

De opdracht / provinciale vrijstelling wordt nauwelijks benut. Terwijl dit instrument bij uitstek is gericht op vermindering van bureaucratie. Het kan veel meer worden ingezet.

Er staan discrepanties in aangaande afwegingen om in te grijpen bij beschermde inheemse soorten en exoten.

Met geen woord wordt gesproken over een één loket functie van de FBE , wat in bijna alle andere provincies het geval is. Dit is een gemiste kans.

Ook uw keuze om middels de publieksenquête nu al brede reactie te vragen is ons inziens niet correct. Deze is sterk gestuurd door het stellen van suggestieve vragen en onvolledige keuze - mogelijkheden en ook de meer inhoudelijke (achtergrond)informatie ontbreekt.

Inhoudelijk

Pagina 2 " Het doel van de Nota"

Met de doelen kunnen wij ons verenigen. Het moet in onze optiek dan ook een geheel nieuwe visie worden. Hoe kijkt Zeeland tegen de uitvoering van faunabeleid aan in 2018 en verder.
Als doel missen wij wel: - Het verminderen van bureaucratie ;
- Door duidelijker beleid gerechtelijke procedures beperken.

1.2. Afbakening, waar gaat de nota over en waarover niet? Pagina 2

Veel van de onder dit hoofdstuk gestelde onderwerpen missen wij in deze nota.

1.3 Proces tot nu toe
Als niet gelijk voor het breed naar buiten brengen van deze nota gekozen was en er vooraf overleg was geweest, had u met een evenwichtiger stuk met duidelijkere keuze opties de maatschappelijke discussie kunnen ingaan.

2.3 Algemene uitgangspunten (punt 4)
Wij onderschrijven dit punt met name. Jammer dat in de Nota nauwelijks voor de wijze (van punt 4) gekozen is. Er zou een beter glijdende schaal gehanteerd dienen te worden van zo weinig mogelijk bureaucratie naar optimale bureaucratie. Deze afwegingen komen in de kadernota niet meer terug. Ook bureaucratie kan naast eenduidigheid bepalend zijn voor de keuzes. Hoe meer bureaucratie gevraagd wordt, hoe meer risico ontstaat voor onduidelijk- / onvolkomenheden en een gang naar de rechter bij het verlenen van ontheffing.

2.3 Algemene uitgangspunten (punt 5)
Natuurlijk leiden afwegingen soms tot gevoeligheden. Wij delen niet de mening dat wat onder dit punt staat "Bij een aantal keuzes is het daarom niet ondenkbaar dat de meest gedragen keuze de middenweg is."
Een middenweg biedt meestal geen keuze en zal daarom vaak juist niet tot het beste beleid leiden.

3. Actieve soortenbescherming (pagina 6)
Het is heel erg algemeen beschreven. Wij missen een toetsingskader waaraan soorten moeten voldoen om te komen tot actieve soorten bescherming. Het is nu onvoldoende onderbouwd. "Eilandjes aanleggen voor kustvogels". Dit is niet de meest voor de hand liggende aanpak van een probleem. Nut en de noodzaak zijn onvoldoende onderbouwd. Minder kostbare en voor de hand liggende alternatieven, zoals aanpassingen in het faunabeheer, zijn niet eens onderzocht.
Wat is het kader van de provincie voor soort stimulerende maatregelen (en subsidie dien aangaande)? Uw beleidskader zou juist hierin duidelijkheid moeten verschaffen.

3.1. Pagina 7/8/9

Er passeren diverse lijsten. Onduidelijk is de status van deze lijsten. Welke lijst is voor de provincie Zeeland van belang om soorten die daarop genoemd zijn actief te gaan beschermen. Of is het nog beter om met een "Echte Zeeuwse Lijst" (of een "Zeeuwse vertaling") te komen. (Welke soorten vinden wij belangrijk voor Zeeland?).

De Keuzes op pagina 10

Actief soorten beleid zal vaak ook samen moeten gaan met faunabeheer. Wij vinden nergens een relatie in deze afweging, omdat ook actief ingrijpen in de fauna een belangrijke bijdrage kan leveren aan actief stimuleren en kansen geven aan soorten.

Keuze 1.1.
Dit is een keuze die niet in een beleidsnota thuishoort. Deze is te detaillistisch en zou mogelijk wel kunnen voortvloeien uit deze beleidsnota, maar dat is dan uitwerking van een beleidskader dat in deze nota zou moeten staan.

4.3 Omgevingskwaliteiten; stilte en duisternis (pagina 13)
Wij constateren hier dat er nieuwe Zeeuwse regels aan de waardevolle kwaliteit van onze Zeeuwse Natura2000 gebieden worden toegevoegd. Wij constateren ook dat dit in het kader van toetsing wederom tot extra en ook onoverkomelijke problemen gaat leiden. Het afwegingskader Natura2000 is duidelijk. Wij pleiten om *enkel* dat Wettelijk kader te blijven hanteren en er niet allerlei oneigenlijke toetsingscriteria aan toe te voegen. Handelingen die licht of geluid opleveren zullen immers altijd moeten worden getoetst aan eventuele significante aantasting van de Natura2000 doelstellingen of -soorten.

Het leidt tot een toename van bureaucratie en ongewenste belemmering om te kunnen komen tot een gewenste belangen afweging. Daarbuiten is de consequentie van een dergelijke aanvullende eis niet te overzien.

5. Passieve soortenbescherming
Wat voegt dit hoofdstuk toe? Alle inheemse soorten hebben bescherming op basis van de Wet.
Geef aan waar de taak van de provincie ligt:
Bijvoorbeeld als bij de gedragscodes als genoemd op pagina 18 onder punt 5.2.1.
Bieden gedragscodes meer mogelijkheden om zonder ingewikkelde ontheffingen structuur wat te regelen. Maak het ontwikkelen van gedragscodes waarbinnen vrijstellingen, vergunningen en ontheffingen gebruikt kunnen worden tot beleid, gericht op het voorkomen van bureaucratie. Biedt hiervoor een kader aan de FBE.

5.2.2. Vrijstelling (pagina 18)

Wij constateren dat in dit hoofdstukje vooral wordt gekeken naar de bestaande situatie, hoe wordt de vrijstelling nu gebruikt. Niet wordt aangegeven waarbij de vrijstelling ook nu zou kunnen worden ingezet. Inzetten van vrijstellingen leidt tot aanzienlijke vermindering van bureaucratie. (Denk aan de dieren in de gebieden waarvoor een nul stand geldt). Maar ook het inzetten van een vrijstelling onder voorwaarden, die in bepaalde gevallen kan worden ingezet in plaats van de ontheffing.
U lijkt een dergelijke optie nauwelijks ik dit beleidskader te benutten.

Keuze 7.1.

Deze keuze is een hele goede. In de voorafgaande beschrijving wordt deze keuze echter nauwelijks onderbouwd. Geef aan voor welke middelen of mogelijkheden wordt gekozen bij een vrijstelling voor deze soorten.

Pagina 20 Criteria voor ontheffingen

Wij missen een verwijzing naar artikel ***3.8 c. van de Wet natuurbescherming*** *ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het*

omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;

Geef als provincie aan dat u gebaseerd op het bovenvermelde wetsartikel van de faunabeheereenheid verwacht dat zij mede in het licht van artikel 3.12 lid 1 van de Wet Natuurbescherming, conform uw beleid(skader) invulling zal geven aan het duurzaam beheer (als zelfstandig doel) van damherten en reeën afgestemd op de draagkracht in de leefgebieden. (Stel in het beleid, in overleg met de FBE, een mogelijk draagkrachtmodel vast). Dit biedt een helder toetsingskader voor de FBE waarmee onnodige bureaucratie en discussie achteraf wordt voorkomen. Geef aan dat zodra een nieuw reeënbeheerplan moet worden opgesteld, dit samen kan met veroorzaakte schade en risico voor het verkeer en doordoor mede het toetsingskader wordt.

Pagina 21

Proactieve soortenbescherming. Wordt gesproken over twee pilots. Deze worden niet nader toegelicht. Ik denk dan ook dat het hoofdstuk proactieve soortenbescherming uitsluitend aangeeft wat het provinciale beleid hierin gaat worden op basis van deze Kadernota. De Pilots zijn uitwerkingen en horen niet in een kadernota thuis.

5.4 Opvang dieren

Opvangen is één aspect. Bij opvangen hoort (eventueel) een keuze om ze weer in de natuur vrij te laten. Wij begrijpen dat er ten aanzien van opgevangen en loslaten van beschermde inheemse dieren andere keuzes gemaakt worden, dan ten aanzien van exoten en verwilderde dieren die niet in de natuur horen.
Wat is het afwegingskader voor opvang (zeldzaamheid of alles) en wat is het afwegingskader voor bijvoorbeeld terugplaatsen. Waar? Onder welke voorwaarden? Wat moet worden gerapporteerd aan de FBE?
Exoten en verwilderde dieren opvangen is prima. Op basis van de Wet mogen deze echter niet in de natuur worden uitgezet. Ik denk dat dit ook helder in het beleid zal moeten worden verwoord. Bij de FBE is hierover nooit een rapportage ontvangen. De (in deze nota genoemde) provinciale ontheffing is in strijd met alle hiervoor geldende regels over het uitzetten van dieren in de natuur.

6.1 Rol van de faunabeheereenheid

De taken van de faunabeheereenheid kunnen duidelijker omschreven. Nu is het op veel punten onjuist. De vrijheid waarmee de faunabeheereenheid kan handelen, wat hier als positief wordt aangegeven, heeft juist in het verleden geleid tot de gang naar de rechter en schorsing van ontheffingen. Dit is dus geen pluspunt. Een helder beleidskader en een gezamenlijke invulling in de FBE kan veel sterker beleid opleveren.

Probeer inhoud te geven aan een één loketfunctie voor de faunabeheereenheid in Zeeland (op basis van uw beleidskader, naar voorbeeld van bijvoorbeeld Noord-Brabant). Alle aanvragen voor beheer en schadebestrijding, van faunasoorten op basis van ontheffingen, lopen via de Faunabeheereenheid. (Dit schept voor betrokkenen een duidelijk kader).

De faunabeheereenheid is verantwoordelijk voor de coördinatie en uitvoering van het bij Wet en door de provincie vastgestelde faunabeheer. Deze wettelijke- en provinciale kaders worden door de faunabeheereenheid uitgewerkt in een faunabeheerplan dat door GS dient te worden goedgekeurd. Het faunabeheerplan biedt de basis en onderbouwing voor vrijstellingen (met voorwaarden), vergunningen en ontheffingen. Het beleidsdocument nummer 17004086, "Samen doen, rollen, taken en verantwoordelijkheden Provincie en FBE Zeeland" zal moeten worden geactualiseerd.

Keuze 8.0 Pagina 23
Dit leidt tot bureaucratie en onnodige gerechtelijke processen. Duidelijkere provinciale beleidskeuzes zouden toetsbare kaders moeten bieden en misschien wel een beperktere vrijheid van invulling door de FBE.
Keuze 8.1 Wordt als beperking omschreven voor de FBE. Dat is het niet. Duidelijker kaders bieden alleen meer kans op uitvoering van het vastgestelde beleid. Voorkomt processen en dus ook kosten bij de provincie. Het wordt ook beter uitvoerbaar voor de FBE om inhoud te geven aan de één loketfunctie.
Keuze 8.2 Is geen realistische keuze. Conform de Wet, maakt de provincie beleid en is de provincie daarvoor verantwoordelijk.

Pagina 24 Keuze 10.1
Ontwikkelingen op dit gebied, mits gedragen door de lokale WBE's, zullen wij, jagersverenigingen, net als de provincie stimuleren.

6.2. Vrijstelling en ontheffing pagina 24
In de nota wordt aangehaald dat er een strenger regime geldt voor Europees beschermde soorten. Hierbij wordt VR en HR aangehaald. Ons is onduidelijk de hogere beschermingsstatus die wordt bedoeld. Het lijkt ons dan ook beter deze verwijzing niet op te nemen (of te concretiseren). Het verlenen van de vrijstelling is in tegen stelling tot wat op pagina 25 wordt vermeld volgens ons ook op basis van een GS besluit en niet een besluit van PS. Nadrukkelijk willen wij u wijzen op het inzetten van vrijstellingen (met voorwaarden) als laag bureaucratisch instrument.

Pagina 25 Tussenvariant
Het heeft onze voorkeur dat alle ontheffingen via de FBE worden verstrekt en niet direct door de provincie aan individuele gebruikers. De FBE is immers verantwoordelijk voor de registratie van de handelingen die op basis van de ontheffing zijn verricht. In het kader van een één loket functie zou dit de slagvaardigheid van de FBE vergroten. (Neem als voorbeeld de werkwijze zoals deze in Noord-Brabant gangbaar is). Ontheffingen die te voorzien zijn (ook al worden deze incidenteel ingezet) en in het Faunabeheerplan beschreven zijn, kunnen op voorhand worden verstrekt aan de FBE. De FBE kan de ontheffing dan direct in een voorkomend geval ter beschikking stellen van een gebruiker. Ook wordt per situatie voorkomen dat een rechtsgang mogelijk is. Conform het FBP zijn de ontheffingen immers in een eerder stadium verleend en eventueel getoetst door een rechter.

6.2.1. Vrijstelling pagina 25
Tweede alinea. De handelingen moeten dienen ter voorkoming van in het lopende jaar of het daarop volgende jaar dreigende schade op deze gronden. Dit is onjuist. Vrijstelling is bedoeld om soorten die schade kunnen aanrichten ter voorkoming van schade te reguleren. Waarbij niet keer op keer hoeft te worden aangetoond dat op de betreffende locatie schade te verwachten is. (denk aan de ganzen vrijstelling waarbij deze ook niet aan een locatie gekoppeld hoeft te worden maar gericht is op het terugdringen van de aantallen tot een aanvaardbaar niveau).

Laatste alinea op pagina 25
Wij stellen voor om ontheffingen via de FBE te verstrekken. Het gebruik van de ontheffingen dient (zeker voor vogelsoorten) direct op WBE niveau te worden toegestaan. Als op één plaats binnen een WBE bestrijding van een schadesoort plaatsvindt, verplaatst het probleem zich vaak snel naar aangrenzende percelen. Omdat de FBE op deze wijze de ontheffing dan in heel de WBE kan inzetten, maakt het sneller handelen mogelijk.

Pagina 26 Tabel
Deze tabel is niet duidelijk. Welke ontheffingen zijn op voorhand aan de FBE verstrekt, welke door

de provincie aan individuen? Hoe vaak zijn via de FBE verstrekte ontheffingen aan individuele gebruikers doorgeschreven?
Ook de ontheffing voor het uitzetten van een niet tot de inheemse fauna behorende diersoort (kat) roep vragen op. Beleidsmatig, aansluitend op de Wet, zou moeten zijn vastgesteld, dat soorten die niet tot de beschermde inheemse fauna behoren (en er mogelijk schade aan kunnen aanrichten) niet mogen worden uitgezet.

Pagina 26 onder de tabel
Er wordt een aantal significante afnames van soorten benoemd en verbanden gelegd met de gunstige staat van in standhouding. Wij hebben hierbij onze vraagtekens. Onduidelijk is op welke gegevens dergelijke conclusies worden getrokken. Het begrip, gunstige staat van instandhouding, dient in overeenstemming te zijn met de Wettelijke omschrijving.

Tabel 6.2
De in de tabel vermeldde gunstige staat van instandhouding is bij alle soorten onjuist en komt niet overeen met het landelijk beeld en de Wettelijke omschrijving. Het landelijk beeld moet bepalend zijn voor de gunstige staat van instandhouding. Als er Natura2000 doelsoorten zijn, waar in afwijking van de landelijke staat van instandhouding een provinciale doelstelling is geformuleerd geef dat dan aan.

Keuze 11.1 pagina 27
Het uitgangspunt van deze keuze is onjuist. Gegevens waarop de besluitvorming wordt gestuurd kloppen niet. Vermelde criteria zijn onvolledig.
Het is dus onmogelijk om op basis van de geboden informatie de huidige vrijstelling te beoordelen of aan te passen.

Vrij stelling heeft nog meerdere mogelijkheden die totaal niet worden aangegeven. Het kan een vrijstelling betreffen voor middelen die gebruikt mogen worden (al dan niet aan een soort gerelateerd). Vrijstelling van de momenten waarop of gebieden waarin mag worden opgetreden (bij voorbeeld na zonsondergang en tot zonsopkomst, Natura2000 e.d.).

Pagina 28 laatste regel / pagina 29 boven aan
Criteria ontbreken. Veel andere Provincies, die gestart zijn met het verjagen naar foerageerlocaties ter voorkoming van schade, hebben ondervonden dat dit geen duurzame oplossing biedt en hebben veelal dergelijk beleid aangepast. Leg een beleidskader voor Zeeland vast zodat ook een evaluatie op criteria kan plaatsvinden.

Schade afhandeling Pagina 29
Al vorens de keuze te maken om over te gaan naar een gedifferentieerde schaderegeling zoals wordt voorgesteld in keuze 13.1, geven wij u aan waarom wij toch bij keuze 13.0 willen blijven. Als u komt tot slagvaardiger beleid zal dit u besparing opleveren in ambtelijke kosten. Snellere inzet van ontheffingen leidt tot vermindering (van de hoogte) van schade. Laten wij eerst deze beleidseffecten de komende jaren beoordelen, alvorens schade leidende partijen te korten.

6.6.1. pagina 30
Wij citeren "In internationaal (Europees) verband zijn afspraken gemaakt over de bescherming van vogels. Vooral ten aanzien van trekkende vogels hebben de lid staten een inspanningsverplichting voor duurzame instandhouding."
Geef aan wat die inspanningsverplichting betreft voor zover deze afwijkt van de algemene regel, verantwoordelijkheid voor een gunstige staat van instandhouding (wat ook geldt voor inheemse vogelsoorten). Ons is op basis van deze algemene opmerking namelijk onbekend welke inspanningsverplichting wordt bedoeld.

Trekkende ganzen pagina 30
"Voor trekkende ganzen heeft Zeeland een instandhoudingsplicht" Wat wordt hiermee bedoeld? Zie deze opmerking ook in relatie tot onze vorige opmerking.
Er wordt verwezen naar de ganzen rustgebieden. Onbekend is of dit het beleid zal worden voortgezet. Het een en ander bezien in het kader van nut en noodzaak in relatie tot kosten.

Pagina 31 tweede alinea
Het Zeeuwse Ganzen akkoord is eind 2014 in werking vastgesteld; we zijn nu 4 jaar verder. Past het niet in deze kadernota om het beleid dat nu wordt herschreven, om ook dit akkoord tegen het licht te houden? (Wat zijn de bevindingen tot nu toe? Wij zien die niet in deze kader nota.)

Keuze 14.1 pagina 31
Wij stellen voor om de winterrust te laten ingaan op 1 januari van het betreffende jaar. Deze keuze behoort niet tot de mogelijkheden.

Broedende ganzen pagina 31
"er gelden geen bijzondere instandhoudingsverplichtingen voor" . Wat wordt daarmee bedoeld. Wat zijn bijzondere instandhoudingsverplichtingen?

Pagina 32
Eerste alinea onder de tabel.
Streefstanden voor grauwe gans en brandgans zijn bepaald. Populaties blijken groeiende en schade neemt toe. Dit pleit er voor om de winterrust te beperken (gaat namelijk vaak om de zelfde populatie). Er kan dan langer aan aantalsregulatie gedaan worden. Deze keuze optie blijkt niet mogelijk maar ligt wel in de reden.

6.6.2. Hoefdieren
Leg als provincie beleidsmatig beheercriteria vast voor de hoefdieren in Zeeland. Die mogelijkheid heeft u op basis van artikel ***3.8 c. van de Wet natuurbescherming*** *"ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;"*

Geef als provincie aan dat u gebaseerd op het bovenvermelde wetsartikel van de faunabeheereenheid verwacht dat zij mede in het licht van artikel 3.12 lid 1 van de Wet Natuurbescherming, conform uw beleid(skader) invulling zal geven aan het duurzaam beheer (als zelfstandig doel) van damherten en reeën afgestemd op de draagkracht per leefgebied. (Stel in het beleidskader, in overleg met de FBE, een mogelijk draagkrachtmodel vast). Dit biedt een helder toetsingskader voor de FBE waarmee onnodige bureaucratie en discussie bij een rechter achteraf wordt voorkomen.

De Keuzes 16.0/ 16.1 Pagina 33
Lees onze opmerkingen ten aanzien van 6.6.2. Kom tot helder beleid voor de hoefdieren in Zeeland. Helder beleid vermindert de bureaucratie en de gang naar de rechter.

In (agrarische)gebieden waar u geen damherten (en / of reeën) wilt, kunt u beter de opdracht of de vrijstelling inzetten. Dit kan voor heel Zeeland, buiten alle leefgebieden die voor de populatie hoefdieren van betekenis zijn.

Damhert
Wij voorzien dat het duurzaam beheren van een levensvatbare populatie damherten in het derde leefgebied tot problemen zal blijven leiden. Met belangstelling kijken wij uit naar het

damhertenbeheerplan voor het betreffende Natura2000 gebied.

In zijn algemeenheid stelt u zich ten aanzien van ree en damhert voor, een probleem uitsluitend op schade aspecten als beheergrondslag te hanteren. Populatiebeheer, gericht op duurzaamheid en die is afgestemd op draagkracht van de leefgebieden, leveren u ons inziens een beter fundament.

Pagina 34
Ons voorstel is om het beheer van de populaties hoefdieren te bezien in het kader de ecologische draagkracht van de leefgebieden. Neem in uw beleidskader op, dat, zodra het beheerplan ree en damhert wordt herzien, dit in overeenstemming zal worden gebracht met deze nieuwe vastgestelde beleidskeuze.

Wild zwijn pagina 34
Ten aanzien van het wild zwijn had de keuze beperkt kunnen blijven tot; "Voor zover wilde zwijnen in Zeeland worden waargenomen, wordt dit gezien als een ongewenste ontwikkeling in onze agrarische provincie. Beleid is dan ook om het vestigen van een populatie tegen te gaan. Zodra wilde zwijnen in Zeeland worden waargenomen zal er voor worden gezorgd middels opdracht of vrijstelling dat deze worden verwijderd.

6.6.3 Pagina 35
"En vossen dragen bij aan het intomen van populaties ganzen."
Op welk wetenschappelijk onderbouwd onderzoek berust deze uitlating. Alle bij ons bekende onderzoeken dien aangaande wijzen uit dat de invloed van de vos op populaties ganzen niet significant is.

Vos pagina 35 en 36
U geeft aan: "vanaf 1992 komt deze pas voor in Zeeland". Wij stellen u voor om de laatste alinea van het vorige hoofdstuk. "hun aanwezigheid wordt in zijn algemeenheid dan ook toegejuicht" en "Aanwezigheid van predatoren zal in het Zeeuwse natuurbeleid worden gestimuleerd. Daar waar hun aanwezigheid negatieve gevolgen met zich brengt ligt dit anders." te schrappen.

Er ligt net een rapport ("Met de vos aan tafel") wat een objectief beeld schept van de effecten van de vos op de traditionele Zeeuwse fauna. Dat slechts muizen en konijnen het hoofdvoedsel vormen en de vos dus slechts effect heeft op deze soorten, wordt hierin niet onderschreven.
Wij willen u attenderen op een beleidsmatige keuze waar u op dit moment voor staat; Rijdt u nu door een polder, dan ziet u hazen, fazanten en patrijzen. In Zeeland zijn allerlei prachtige akker-, kustvogels en kolonie broeders. Het is niet mogelijk om deze natuurwaarden overal met een hek te beschermen. U heeft de kans om een keuze te maken. Kiest u voor beheer van een soort. Een soort die voor 1992 nooit in de Zeeuwse natuur voorkwam. Of u kiest voor het sterk verminderen, dan wel verdwijnen van hierboven weergegeven natuurwaarden.
Wij stellen voor om Zeeland breed voor "Zeeuwse biodiversiteit" te kiezen en beleidsmatig alle mogelijkheden in te zetten om te sturen op een minimale vossenstand (of zelfs geen vossen als dat realiseerbaar is).

Pagina 36 Wolf
Niet direct een soort waar we in zeeland beleid voor moeten formuleren. Deze soort heeft Nationaal een hoge mate van bescherming. Voor de hand ligt dat ook op deze wijze in Zeeland met deze soort zal worden omgegaan.

Keuzes 19.0 / 19.1 / 19.2 /20.0 exoten pagina 39
De keuze van de provincie om voorkeur uit te spreken voor 19.0 is raar. Ik neem aan dat de provincie een beleid heeft om het vestigen van exoten in de natuur tegen te gaan. In alle gevallen

zal de provincie faciliterend zijn met opdrachten, vergunningen en ontheffingen als het gaat om het tegen gaan van exoten in de natuur. Daar waar een Europese verplichting rusten zal de provincie eveneens bij noodzaak financiële ondersteuning bieden.

7.2 Verwilderde dieren
Wij zouden graag willen dat u beleidsmatig vaststelt; De provincie Zeeland is van mening dat verwilderde (huis-)dieren niet in de natuur thuis horen. De Provincie faciliteert middels opdracht, vrijstelling of ontheffing om verwilderde dieren uit de natuur te verwijderen en duurzame vestiging te voorkomen.
Effectiviteit van mogelijkheden en middelen dienen bij de besluitvorming te worden betrokken. Het op voorhand uitzonderen van het geweer ontraden wij.

Keuzes 21.0 /21.1 / 21.2 pagina 40
De keuze die als voorkeur wordt aangegeven lijkt ons niet de meest voor de hand liggende. Keuze 21.2 lijkt ons een betere in het kader van effectiviteit. Voorwaarden verbonden aan de inzet van een geweer tot afstanden van bewoning kunnen beter gewenste zekerheden inbouwen dan op voorhand een effectief middel uitsluiten.

Wij wijzen u nogmaals op de tabel van door de provincie verstrekte ontheffingen. Er is door u kennelijk toestemming verleend tot het uitzetten van verwilderde katten. Dit is in strijd met de Wet en een slecht signaal naar burgers. Alsof het niet erg is dat katten ergens worden uitgezet. Als wij goed geïnformeerd zijn gebeurt het ook nog eens in een natura2000 duingebied met belangrijke natuurwaarden die hierdoor significant kunnen worden aangetast.

Wij bieden u, indien gewenst, onze kennis aan bij het opstellen van dit beleidsdocument. Daarnaast verzoeken wij u ons omtrent de tijdslijn, procedure en besluitvorming op de hoogte te houden.

Hoogachtend,

KONINKLIJKE NEDERLANDSE JAGERSVERENIGING **Nederlandse Organisatie voor Jacht en Grondbeheer**

P.L. de Putter
Vicevoorzitter Zeeland

H. Bode
Voorzitter Zeeland

Een afschrift van deze brief wordt gezonden aan:
- **Alle Statenleden**
- **FBE Zeeland**
- **Alle WBE's in Zeeland**
- **Provincie Zeeland**